

Klankbordgroep Waalseilandsgracht

10 maart 2022

Datum bijeenkomst: 10.03.2022
Auteur: Sipke Bontekoe
Locatie: Buurthuis de Boomspijker
Vastgesteld verslag

Op 10 maart jl. kwam de klankbordgroep Waalseilandsgracht samen. Elke paar weken komen bewoners en de Gemeente Amsterdam in deze samenstelling bijeen om te spreken over de voortgang van de werkzaamheden van het verstevigen van de kademuren van de Oude Waal en de Binnenkant.

Dit keer was Mellany Doldersum (Trekker living lab levensduurverlenging, Programma Bruggen en Kademuren, Gemeente Amsterdam) te gast. Zij heeft een presentatie gegeven over de ontwikkelingen binnen het Living Lab Levensduurverlenging, omtrent levensduur verlengende maatregelen kademuren. Verder kwamen de volgende onderwerpen aan bod: voortgang werkzaamheden, vergroening Oude Waal & Binnenkant, fietsparkeren Binnenkant, storten zand & fundering huizen, gebruik van de vlonder Binnenkant en het Beeldkwaliteitsplan Kademuren.

Mededelingen en actualiteiten

- Rijrichting Oudeschans: De meeste voertuigen rijden nog via de oude rijrichting op de Oudeschans en rijden dus tegen het verkeer in. Marlo de Kat (Gemeente Amsterdam) geeft aan dat dit te maken heeft met navigatiesystemen die nog aangepast moeten worden. Voor vragen over de rijrichting van de Oudeschans kan eenieder terecht bij omgevingsmanager Bas Regenbogen (b.regenbogen@amsterdam.nl, 0618678779)

Presentatie innovatie levensduurverlenging kademuren

Mellany Doldersum (Trekker 'Living lab Levensduurverlenging', Programma Bruggen en Kademuren, Gemeente Amsterdam) was een deel van de bijeenkomst aanwezig. Hieronder een aanvulling op haar powerpoint-presentatie:

- Het living lab levensduurverlenging vervult een trekkersrol in de innovatie voor het versterken en in levensduur verlengen van de bruggen en kademuren in Amsterdam. Maatregelen zijn er in drie categorieën:
  1. Versterkende maatregelen: Tijdelijke versterking om verdere verzakking te voorkomen.
  2. Levensduur verlengende maatregelen: Een versterkende maatregel kan een oplossing zijn voor de middellange termijn.
- Het 'Living lab Levensduurverlenging' heeft vele inschrijvingen binnengekregen van bedrijven die innovatieve ideeën hebben. De meest kansrijke zijn geselecteerd en worden nu doorontwikkeld, getest in het lab en bij succes als proef uitgevoerd op een van de kades in de stad. Het doel is om de bestaande kademuren langer in stand te houden, de complete vervanging uit te stellen dan wel niet te vermijden waar mogelijk en om zo min mogelijk zichtbare constructies op de Amsterdamse grachten te plaatsen.
- Hieronder volgen aanvullingen op specifieke maatregelen uit de presentatie. Verschillende

maatregelen kunnen gecombineerd worden als een situatie dat nodig heeft.

- Honingbeer: Deze maatregel is een versterkende maatregel en biedt ruimte voor ecologie en stimulans van de biodiversiteit, doordat mogelijk bloemen geplant kunnen worden en bepaalde diersoorten zich kunnen nestelen tussen de damwand en de kade. Momenteel in testfase bij de proeftuin op OverAmstel. Tijdens deze testfase worden nieuwe, technische parameters opgehaald om de methode verder en beter te kunnen modelleren voor een test in de (binnen)stad.
- Grout injectiepalen: Een versterkende maatregel met oog op langere levensduur verlenging. De originele kade blijft intact, omdat de palen achter de kademuur in de grond geplaatst worden. Eenmalig toegepast bij een stuk kade aan de Prinsengracht, dicht bij de Noordermarkt, en wordt momenteel nog gemonitord op het effect van de methode op de kade.
- Octicon: Een versterkende en levensduur verlengende maatregel met oog op een alternatieve sloop-nieuwbouw methode. Bevindt zich momenteel in onderzoeksfase en wordt momenteel getest in de binnenstad van Amsterdam.
- Bio Inspired Soil Improvement: Het idee is dat de bacteriën in de kade worden gevoed, waarna deze uitzetten en het zandpakket achter de kade verharden. Deze methode staat aan de start van de ontwikkelfase.
  - Opmerking van een bewoner: Dit kan een zeer gevaarlijke maatregel zijn, omdat dit kan veroorzaken dat de ijzer-etende bacteriën in de kade dan in het water terechtkomen en arken/schepen beschadigen. Dit probleem speelt op meerdere plaatsen in het land.
  - Mellany Doldersum (Gemeente Amsterdam) zei toe deze informatie mee te nemen in het recentelijk gestarte onderzoekstraject.
- Buoycrete: Het idee is dat het drijvende beton de kade omhooghoudt. Deze methode staat aan de start van de ontwikkelfase.
- Injecteerbaar foam: Het idee is dat het foam wordt ingespoten en verhard om de kade bij elkaar te houden. Deze methode staat aan de start van de ontwikkelfase.
  - Vraag van een bewoner: Hoe ruim je het foam weer op? Is het slecht voor het milieu?
  - Mellany Doldersum (Gemeente Amsterdam) geeft aan dat dit exact een aantal van de onderzoeksvragen zijn die momenteel onderzocht worden.
- Gracht Compact Paal: Het idee komt overeen met de Grout injectiepalen methodiek en is al eens toegepast bij een brug in de stad (Bullebaksluis). Momenteel wordt deze methode onderzocht voor kademuren. Deze maatregel heeft de potentie dat vernieuwen van de kade niet nodig is.

De volgende punten werden kort aangestipt:

- Al deze oplossingen kunnen voorkomen dat damwanden of andere zichtbare constructies geplaatst worden. In spoedgevallen kan het wel nog voorkomen dat damwanden of zichtbare constructies nodig zijn.
- Mellany Doldersum (Gemeente Amsterdam) geeft aan naast ingenieurs ook architecten te willen betrekken bij het ontwerpen/doorontwikkelen van maatregelen.
- Enkele bewoners vragen zich af “waarom dit zo laat op gang komt. Dit was jaren geleden al nodig”. De personen aan tafel weten niet precies hoe de besluitvorming is gelopen. Maar het kan jaren duren voordat de politieke bereidheid aanwezig is, financiering is gevonden en innovatie-uitvragen zijn gedaan bij marktpartijen.

Besproken onderwerpen

Voortgang werkzaamheden

- Arken terug naar Binnenkant: De werkzaamheden liggen op schema. De arken aan het ponton

worden volgens planning in de week van 28 maart verplaatst naar de vlonder aan de Binnenkant.

- Tekeningen Oude Waal: De tekeningen van de huidige en toekomstige situatie van de arken en schepen aan de Oude Waal kloppen nog niet. Bas Lodder (Gemeente Amsterdam) draagt zorg voor het maken van deze aanpassingen op korte termijn.
- Meerpalen Oude Waal: De gemeente geeft aan nog een afweging te maken of het plaatsen van meerpalen aan de Oude Waal de investering waard is voor de hoeveelheid lastvermindering die het oplevert voor de kade. De bewoners van de klankbordgroep geven aan vrede te hebben met het besluit van de gemeente – zowel als deze besluit het wel of niet uit te voeren.
- Kasten nutsvoorzieningen Oude Waal: De tijdelijke kasten met nutsvoorzieningen op de Oude Waal worden verwijderd wanneer het ponton weg is.
- Verplaatsingsovereenkomst: Het college van B&W heeft op 1 maart ingestemd met de verplaatsingsovereenkomst inclusief de addenda. Niet alle bewoners hebben het addendum al getekend. Bas gaat na wat hiervoor de (beweeg)redenen zijn.
- Overbodige palen: Bas Lodder en Marlo de Kat (Gemeente Amsterdam) doen binnenkort een schouw aan de Binnenkant om alle overbodige palen en andere overtollige objecten te lokaliseren en verwijdering in gang te zetten.

Vergroening

- Binnenkant
  - De plantenbakken worden momenteel op de vlonder geplaatst. De aarde wordt in de week van 14 maart gestort. De planten staan in de week van 28 maart in de bakken.
  - Bewoners hebben een keuze kunnen maken uit 5 plantengroepen en plantenbakken. De ecooloog van de gemeente heeft de planten bepaald voor de bakken die niet gekozen waren door bewoners.
  - Marlo de Kat (Gemeente Amsterdam) houdt bewoners op de hoogte wanneer de workshop plaatsvindt over het verzorgen van de verschillende planten. De gemeente doet het onderhoud voor de plantenbakken waar bewoners zich niet voor hebben aangemeld.
- Oude Waal
  - Voor de Oude Waal vraagt de gemeente aan bewoners om mee te denken over de vergroening van de parkeervakken op de kade. De parkeervakken blijven langere tijd afgezet en de tijdelijke oplossing (rood/witte paaltjes) wordt vervangen door een permanentere oplossing. Een bewoner vraagt of de tijdelijke wilgentakken rond de rood/witte paaltjes bewaard kunnen blijven. Dat zal worden meegenomen in het voorstel om de parkeervakken te vergroenen, bijvoorbeeld met plantenbakken of met plantenvakken. Ook het fietsparkeren is onderdeel van dit voorstel. In de bewonersbrief (week 12) staat een oproep aan bewoners van de Oude Waal om zich te melden.

Fietsparkeren Binnenkant

- Huidige fietsenrekken: De huidige fietsenrekken worden verwijderd en afgevoerd door de gemeente. In de plaats daarvan komen fietsnietjes, zodat het fietsparkeren beter is georganiseerd op de kade.
- Bewoners maken zich zorgen dat de nieuwe fietsenrekken niet genoeg plaats bieden aan alle fietsen. Marlo de Kat (Gemeente Amsterdam) geeft aan dat tijdens de werkzaamheden de mogelijkheid verkend wordt waar meer fietsnietjes bijgeplaatst kunnen worden.

Storten zand en fundering huizen

Een aantal bewoners maakt zich zorgen dat het storten van het zand – tussen de damwand en de kade – de funderingen van de huizen beschadigt omdat beweging van de kade is waargenomen tijdens deze

werkzaamheden. Over werkzaamheden en funderingen is vorig voorjaar een Teamsessie georganiseerd voor bewoners door de gemeente. De technisch adviseur van de gemeente heeft toen verteld dat de huizen te ver weg staan van de kade om schade te ondervinden.

Ook maken bewoners zich zorgen dat de bewijslast van eventuele schade aan de fundering ligt bij de eigenaren van de woning. De gemeente geeft aan dat zij metingen uitvoeren voor, tijdens en na dit soort werkzaamheden. Zo worden bestaande scheuren gefotografeerd en kwetsbare plekken – zoals bij raamkozijnen en muren - in kaart gebracht. Dit zijn de plekken waar als eerste scheuren ontstaan/verergeren als de fundering of het pand beweegt.

Gebruik van de vlonder Binnenkant

De netheid op de vlonder is nogmaals besproken in deze bijeenkomst. De klankbordgroep is het eens dat bewoners met elkaar op een open wijze blijven communiceren over hoe net de vlonder oogt en hoe burens (zowel water- als walbewoners) gebruik maken van dit nieuwe stukje openbare ruimte. Na de eerste paar weken dat de arken aan de vlonder liggen willen zij een eerste moment prikken om dit te bespreken. Een aantal bewoners vinden het belangrijk dat delen van de vlonder niet geprivatiseerd worden, als tuin/terrasje of opslag bijvoorbeeld. Zij willen afspraken maken met de gemeente over eventuele handhaving. De gemeente geeft aan dat de normale gang van zaken voor overlast in de openbare ruimte van toepassing is, dus dat aanvullende afspraken niet aan de orde zijn. Andere bewoners vragen om niet te veel op de zaken vooruit te lopen omdat van privatisering nu nog geen sprake is. De groep spreekt af om het gebruik van de vlonders t.z.t. in de klankbordgroep te evalueren.

Beeldkwaliteitsplan Kademuren

Een aantal bewoners maakt zich zorgen dat het uiterlijk van de kademuren niet goed beschermd wordt. Zij wijzen op het Beeldkwaliteitsplan Kademuren. Een voorbeeld hiervan is dat op de Rechtboomsloot een andere kleur dekstenen is gebruikt voor de kademuur.

Een bewoner vraagt waarom de dekstenen op de kademuur aan de Binnenkant (ter hoogte van huisnr 49-50) zijn vervangen. De gemeente geeft aan dat nieuwe, tijdelijke dekstenen zijn geplaatst omdat op verschillende plaatsen in de kade geboord moest worden. De gemeente wil de originele stenen niet beschadigen. De originele stenen liggen nu opgeslagen onder de vlonder en worden gebruikt bij de definitieve reparatie van de kade. Monumentenzorg heeft hier mede op aangedrongen.

Bewoners geven aan dat volgens het Beeldkwaliteitsplan Kademuren de dekstenen qua kleur moeten aansluiten net zoals de oppervlaktestructuur bij de bestaande dekstenen op de kademuur. Dit is nu niet het geval: huisbewoners vinden het belangrijk dat het Beeldkwaliteitsplan Kademuren toegepast wordt voor de kademuur en het hek erop. Met name omdat het gaat om een situatie van mogelijk tien jaar.

Afspraken, openstaande vragen en volgende bijeenkomst

Afspraken

- Tekeningen Oude Waal: Bas Lodder (Gemeente Amsterdam) draagt zorg dat de laatste aanpassingen van de tekeningen van de huidige en toekomstige situatie van de arken en schepen aan de Oude Waal zo snel mogelijk gemaakt worden.
- Workshop plantenverzorging: Marlo de Kat (Gemeente Amsterdam) houdt bewoners op de hoogte wanneer de workshop plaatsvindt over het verzorgen van de verschillende planten.
- Evaluatie van dit traject: De groep is het erover eens dit traject te willen evalueren als het einde van de werkzaamheden nadert.
- Rondlopen voor vragen: Marlo de Kat en Bas Lodder (Gemeente Amsterdam) bieden de groep aan om in de week van 16 maart een rondje te lopen over de gracht en het ponton om alle vragen te beantwoorden over bijvoorbeeld de afwerking van de damwand.

Openstaande vragen

- Ijzer-etende bacteriën: Kan de 'Bio inspired'-maatregel veroorzaken dat de ijzer-etende bacteriën in de kade in het water komen en arken/schepen beschadigen?
- Injecteerbaar foam: Hoe ruim je het foam weer op? Is het slecht voor het milieu?

Volgende bijeenkomst

De volgende bijeenkomst is gepland van 16:00-18:00u op woensdag 30 maart in buurthuis De Boomspijker. Voor deze bijeenkomst wordt een specialist van de gemeente uitgenodigd op het gebied van grondwaterstanden/funderingen.

Agenda:

- De smiley-borden voor de snelheid van het vaarverkeer.

Bijlagen

Aanwezigen 10 maart

Leden klankbordgroep:

- Bart Dieho
- Charles Schrijver (via Teams ivm covid)
- Elly Wempe
- Hannie van Nuland
- Jochem Bakker
- Pien Schepel (via Teams ivm covid)
- Riche Martens
- Wilfried Post

Gemeente Amsterdam:

- Bas Lodder
- Marlo de Kat
- Mellany Doldersum

Public Mediation (onafhankelijke voorzitter):

- Marc Rijnveld
- Sipke Bontekoe (verslag)

Afwezig:

- Loes Wagemans
- Mark Glynne
- Steven Droppers